روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

یکشنبه ۲۸ بهمن ۱۴۰۳ | ۱۷ شعبان ۱۴۴۶
۲۰ صفحه | سال بیست و پنجم - شماره ۶۹۸۳
Sunday | February 16| 2025

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

آب باریکه‌ای که نامحبوب شد!

گزارش بودجه خانوار بانک مرکزی از کاهش محبوبیت مشاغل دولتی حکایت دارد

کارمندی دیگر فقط یک شغل نیست، یک سبک زندگی است. آن‌قدر که در محاوره جامعه هم این ذهنیت رسوب کرده، جایی که مثلا قرار است تخفیف بگیریم، این جمله بارها شنیده شده است «لطفا کارمندی حساب کنید». تعداد بالای کارمندان دولتی در ایران همیشه مورد بحث بوده اما در یک دهه گذشته به شکل محسوسی از تعداد کارمندان دولتی در ایران کاسته شده است. شاید یکی از دلایل واضح آن، درآمد ناکافی برای گذران زندگی باشد اما همچنان یک ذهنیت رسوب کرده در ذهن جامعه ایرانی، باعث می‌شود اقبال به کارمندی همچنان وجود داشته باشد، ذهنیتی قدیمی، اما کارآمد که باور دارد زیست کارمندی یک «آب باریکه» است که فارغ از تمامی نوسانات اقتصادی، درآمدش ثابت است! اما این الگو آرام آرام در حال تغییر است یا به شکل دیگری به چشم می‌آید. این‌که حالا افراد سعی دارند کارمندی را شغل دوم خود حساب کنند. با نگاهی به گزارش بودجه خانوار بانک مرکزی، در مقایسه با ۱۰ سال گذشته هم مشاغل دولتی محبوبیت قدیم خود را ندارد و شاغلان ترجیح می‌دهند به طور مستقل یا در بخش خصوصی، مشغول به کار شوند. همچنین، سهم کارفرمایان از شاغلان نیز نسبت به یک دهه گذشته کاهش یافته است. این اتفاق ممکن است به دلیل وخامت وضعیت اقتصادی رخ داده باشد، چراکه مشکلات اقتصادی می‌تواند اداره و مدیریت یک کسب‌وکار را به چالش بکشد. مقایسه وضعیت اشتغال شاغلان در سال ۱۴۰۲ با ۱۰ سال پیش نشان می‌دهد محبوبیت حرفه‌های بخش خصوصی و خوداشتغالی، افزایش یافته و الگوهای اشتغال به این سمت و سو حرکت می‌کند. از سوی دیگر، مشاغل دولتی دیگر مثل سابق پرطرفدار نیست و شاغلان کمتر تمایل به فعالیت در این بخش دارند. بررسی الگوی اشتغال مردان در ایران نشان می‌دهد که سهم بخش خصوصی و دولتی در استان‌های مختلف دارای تفاوت‌های معناداری است. داده‌های استخراج‌شده از مرکز آمار ایران و مربوط به پاییز ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که به‌طور میانگین ۸۷/۹ درصد از مردان شاغل در کشور در بخش خصوصی فعالیت می‌کنند، در حالی که ۱۲/۱ درصد در بخش دولتی مشغول به کار هستند. در میان استان‌ها، خراسان رضوی با ۹۲/۸ درصد بالاترین سهم را در اشتغال بخش خصوصی دارد. پس از آن، استان‌های قزوین (۹۲/۱ درصد) و خوزستان (۹۲ درصد) در رتبه‌های بعدی قرار دارند. در مقابل، کهگیلویه و بویراحمد با ۷۵/۳ درصد کمترین سهم را از اشتغال خصوصی دارد. همچنین، بوشهر (۸۰/۹ درصد) و خراسان جنوبی (۸۱/۱ درصد) دیگر استان‌هایی هستند که سهم پایینی از اشتغال در این بخش دارند.

درصد توزیع افراد شاغل خانوارها بر حسب وضعیت شغلی در یک دهه

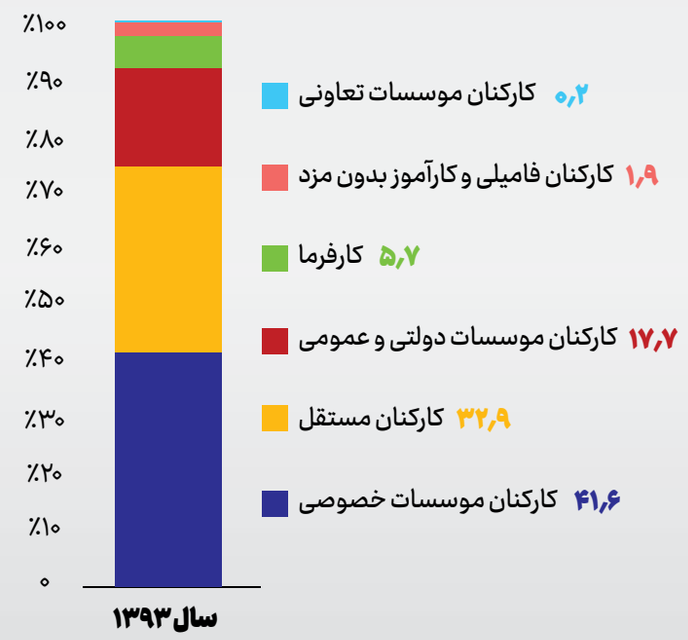

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۱۸	نیمه شب شرعی: ۲۳:۳۶
غروب آفتاب: ۱۷:۴۷	اذان صبح فردا: ۰۵:۲۵
اذان مغرب: ۱۸:۰۶	طلوع خورشید فردا: ۰۶:۴۹

امروز در تاریخ

- زادروز شهرام ناظری، خواننده/ ۱۳۲۸
- سالمرگ میکل آنژ، نقاش/ ۱۵۶۴

حکمت

امام علی(ع): خشم خود را فرو خور که من جرعه‌ای خوش‌عاقبت‌تر و گواراتر از آن ندیده‌ام./ نهج‌البلاغه

واحه

از صبح پرده‌سوز خدایا نگاه دار
این رازها که ما به دل شب سپرده‌ایم/ صائب تبریزی

شمیم رحمت

- پیامبر اکرم(ص)

عبادت هفتاد جزء است و بالاترین و بزرگترین جزء آن کسب حلال است./ ثواب‌الاعمال

مشق عشق

- وصیت‌نامه شهید طهماسب شیخ‌حسنی

با وحدت و یکپارچگی بر دشمنان اسلام و نفس خویش چیره شوید تا ان شاءا... زمینه ظهور امام زمان(عج) و انقلاب جهانی حضرتش مهیا گردد.

نکته روز

بازیگوش‌ها مقاوم‌ترند!

بازیگوشی و سربه‌هوایی همیشه هم بد نیست. یافته‌های یک پژوهش جدید نشان می‌دهد که داشتن ذهن بازیگوش می‌تواند در زمان‌های سخت، مانند همه‌گیری کووید- ۱۹، مفید باشد. افرادی که از نظر بازیگوشی امتیاز بالایی کسب می‌کنند، در مقایسه با افرادی که کمتر بازیگوش هستند، انعطاف‌پذیرترند. بازیگوشی برای حفظ سلامتی و رویارویی با ناملایمات ضروری است.

این یافته‌های پژوهشگران دانشگاه ایالتی اورگن در آمریکا اطلاعاتی عمیق درباره نحوه عبور افراد بازیگوش از میان ناملایمات به دست می‌دهد. ممکن است این یافته‌ها درنهایت به طراحی راهبردها و اقداماتی منجر شود که به افراد برای مدیریت استرس و تردید کمک کند.

استرس مزمن، نگرانی چشمگیری برای سلامت عمومی ایجاد کرده و با طیف گسترده‌ای از بیماری‌ها از جمله بیماری قلبی، دیابت، افسردگی و اضطراب مرتبط است. عوامل خارجی مانند همه‌گیری، بی‌ثباتی اقتصادی و مسائل اجتماعی می‌تواند سطح استرس را تشدید و مشکلات روانی ایجاد کند.

شیانگیو شن، سرپرست گروه پژوهشی توضیح داد: افراد بسیار بازیگوش، فعالانه موقعیت‌های چالش‌برانگیز را تغییر می‌دهند، جایگزین‌هایی خلاقانه برای آنچه از دست می‌دهند پیدا می‌کنند، موانع را به‌عنوان فرصت‌هایی برای رشد در نظر می‌گیرند و احساس می‌کنند بر واکنش‌های خود کاملا مسلط هستند.

شن معتقد است افراد بازیگوش در میان ناملایمات، تجربه‌های مثبت ایجاد می‌کنند؛ این موضوع با تاب‌آوری به‌شدت مرتبط است؛ زیرا ارزیابی واقع‌بینانه را با انعطاف‌پذیری در حل مسأله ترکیب می‌کند که نشان می‌دهد چگونه ویژگی‌های شخصیتی مانند بازیگوشی واکنش‌های ما را به استرس شکل می‌دهند.

پیشخوان

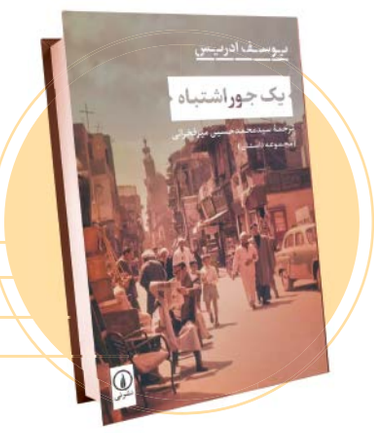

خندیدن به فقر

درباره «یک‌جور اشتباه»
روایتی سیاسی با زبان طنز

نویسنده: یوسف ادریس
مترجم: محمدحسین میرفخرائی
نشر: نی
سال انتشار: ۱۴۰۳

«یک‌جور اشتباه» کتابی متشکل از ۱۰ قصه کوتاه از ادریس است که همگی به مایه‌هایی از طنز مخصوص نوشته شده‌اند. ادریس در این قصه‌ها برخلاف بیشتر داستان‌هایی که در ادبیات کشورهای عربی شاهد هستیم، مستقیم به‌سراغ مضامین سیاسی نمی‌رود. مشکلات اجتماعی بیشتر در پس‌زمینه قصه‌های او هستند. رویه داستان با آلام سیاسی مردم مصر تنیدگی ندارد. مثلا در قصه «مردم» دقیقا سراغ خود مردم می‌رود. در این قصه، ادریس با طنز نسبتا گزنده‌اش به‌سراغ «حماقت» مردم می‌رود. البته که درصد زیادی از این حماقت مقصرش مردم نیستند اما مقاومت آنها در برابر دانستن نقطه کانونی داستان «مردم» است. در داستان درخشان «کیف پول»، ادریس از دلهره‌های کودکی می‌گوید که برای جورکردن پول سینما رفتنش نقشه‌ای می‌کشد که در ذهن بچه در حد عملیات جاسوسی رده‌بالایی است. نقشه کودک برداشتن پول از جیب پدر، قهرمان زندگی‌اش هنگامی است که همه اهل خانه خوابیده‌اند. این‌بار هم رویه داستان یک شیطنت رایج در زمان کودکی است اما آنچه در پس پرده پنهان است، فقر مردم است. پدر جیب‌هایش خالی‌اند اما بسیار کاغذ در نزد خویش دارد که مربوط به کارش است.

درجهت عکس

عکس: رویترز

کارت قرمز به اسرائیل

هواداران سلتیک این بنر را در جریان بازی پلی‌آف لیگ قهرمانان اروپا مقابل بایرن‌مونیخ به نمایش گذاشتند: «به اسرائیل کارت قرمز نشان دهید». در دور رفت مرحله پلی‌آف لیگ قهرمانان اروپا، بایرن‌مونیخ در خانه سلتیک با نتیجه دو بریک به پیروزی رسید.

جهان

اسکی روی آتش

- کاوشگران جسور در حال اسکی روی شیب کوه آتشفشانی اتنای ایتالیا در حال فوران هستند که گدازه آتشین روی کوه جاری است.

کیوآرکد را اسکن کنید

حادثه

مردی در دهان نهنگ

- یک نهنگ گوژپشت سعی کرد یک مرد شیلیایی را که در تنگه ماژلان روی یک قایق بادی شنا می‌کرد، ببلعد اما او را تف کرد بیرون.

کیوآرکد را اسکن کنید

ایران

حفر تونل برفی

- بارش‌ها در برخی مناطق ایران همچنان ادامه دارد. حجم برف در خلخال به حدی رسیده که مردم برای تردد مجبور شده‌اند تونل بزنند!

کیوآرکد را اسکن کنید

ورزش

جام برفی

- تورملی والیبال برفی کشور با وجود بارش شدید برف با حضور شش تیم برتر کشور در ارتفاع ۱۷۰۰ متری در همدان آغاز شد.

کیوآرکد را اسکن کنید

دوردنیا

پنگوئن‌های بی‌خانمان

کاهش یخ در دریاهای جهان صاحب رکوردی تازه شد!

داده‌های ماهواره‌ای نشان می‌دهد اقیانوس‌های یخ‌زده جهان که به خنک نگه‌داشتن سیاره ما کمک می‌کنند، در حال حاضر یخ کمتری نسبت به گذشته دارند. یخ دریا در اطراف قطب شمال و جنوب مانند یک آینه غول‌پیکر عمل کرده و بیشتر انرژی خورشید را به فضا منعکس می‌کند.

اما همان‌طور که افزایش دما باعث کوچک‌شدن این لایه روشن می‌شود، اقیانوس تاریک می‌تواند گرمای بیشتری را جذب و سیاره را بیشتر گرم کند.

به‌نظر می‌رسد که این پایین‌ترین سطح یخ دریا بر اثر ترکیبی از هوای گرم، دریاهای گرم و بادهایی که یخ‌ها را از هم جدا می‌کنند، ایجاد شده است. براساس تجزیه و تحلیل بی‌بی‌سی از اطلاعات مرکز ملی داده‌های برف و یخ ایالات متحده (NSIDC) طی پنج روز منتهی به ۱۳ فوریه، مجموع وسعت یخ‌های دریایی قطب شمال و قطب جنوب ۱۵/۷۶ میلیون کیلومتر مربع بود. این عدد رکورد کمترین رقم پنج‌روزه قبلی یعنی ۱۵/۹۳ میلیون کیلومتر مربع از ژانویه- فوریه ۲۰۲۳ را شکست. یخ‌های دریای قطب شمال در حال حاضر در کمترین میزان ثبت‌شده خود برای این زمان از سال قرار دارند.

کاهش یخ دریا در قطب شمال در واکنش به گرم‌شدن سیاره به خوبی ثابت شده است. وسعت آن در پایان تابستان از میانگین هفت میلیون کیلومتر مربع در دهه ۱۹۸۰ به ۴/۵ میلیون کیلومتر مربع در دهه ۲۰۱۰ کاهش یافت اما تا اواسط دهه ۲۰۱۰، یخ‌های دریای قطب جنوب به‌طور قابل توجهی تاب‌آور بودند و پیش‌بینی‌هایی را مبنی بر کوچک‌شدن آن به چالش می‌کشید. از آن زمان، قطب جنوب مجموعه‌ای از وسعت بسیار کم یخ دریا را نشان داده است، اگرچه هنوز تنوع طبیعی زیادی وجود دارد.

والتر مایر، دانشمند تحقیقاتی ارشد در NSIDC گفت: هر سال، هر داده‌ای که به‌دست می‌آوریم نشان می‌دهد که این یک تغییر موقت نیست، بلکه روندی دائمی‌تر است، مانند آنچه در قطب شمال دیده‌ایم. وی گفت: این نشان می‌دهد که قطب جنوب به دوره جدیدی با وسعت یخ پایین‌تر منتقل شده است. یخ دریای قطب جنوب نسبتا نازک و متحرک است . به‌جای قاره‌هایی مانند قطب شمال توسط اقیانوس احاطه شده است، بنابراین می‌تواند به‌ویژه نسبت به بادهایی که یخ را می‌شکنند، حساس باشد.

اما به نظر می‌رسد هوای گرم‌تر و آب‌های گرم‌تر نقشی کلیدی در پایین‌ترین سطح اخیر در سال ۲۰۲۵ در اواخر تابستان نیمکره جنوبی داشته‌اند. در انتهای دیگر سیاره، قطب شمال باید به حداکثر سالانه خود برسد و دمای سرد زمستانی به یخ‌زدن اقیانوس‌ها کمک می‌کند اما وسعت فعلی یخ دریا تقریبا ۰/۲ میلیون کیلومتر مربع کمتر از آن چیزی است که قبلا برای این زمان از سال ثبت شده بود و از اواخر سال ۲۰۲۴ بسیار کم رد یابی شده است. به گزارش بی‌بی‌سی این تا حدی در نتیجه یخ‌زدگی دیرهنگام یخ در اطراف خلیج «هادسون» است. علاوه بر آب‌های گرم‌تر، برخی طوفان‌ها همچنین یخ‌های اطراف دریاهای بارنتز و برینگ را آسیب‌پذیر کردند که احتمالا پیامدهای آن با کاهش طولانی‌مدت ضخامت یخ دریا تشدید می‌شود. در هفته‌های اخیر، یخ‌های دریای قطب شمال حتی بیشتر از حد متوسط پایین رفته است. دمای اطراف قطب شمال در اوایل فوریه حدود ۲۰ درجه سانتی‌گراد بالاتر از حد نرمال بود. به گفته کارشناسان، این وضعیت برای این زمان از سال کاملا شگفت‌انگیز است.